

[Formanden.]

9) *Første behandling af:*

Forslag til folketingsbeslutning om forholdsregler mod prisstigninger [af Aksel Larsen m. fl.].

Mødet hævet kl. 15⁸.

40. møde.

Fredag den 14. december kl. 13.

Formanden: Udvalget angående forslag til lov om midlertidige bestemmelser vedrørende påligningen af indkomst- og formueskat til staten m. m. har afgivet tillægsbetænkning over nævnte lovforslag. Eksemplarer er omdelt.

Den første sag på dagsordenen var:

Anden behandling af forslag til lov om midlertidig ændring i lov om arbejdsanvisning og arbejdsløshedsforsikring m. v. (Tilskud til anerkendte arbejdsløhedskasser).

(Første behandling findes i tidenden sp. 1288, udvalgets betænkning i tillæg B. sp. 141).

Der var stillet 2 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets tekst, ændringsforlagene og spørgsmålet om lovforslagets overgang til tredje behandling sattes til forhandling under ét.

Udvalgets ordfører (Ravn): Udvalget har særlig beskæftiget sig med det spørgsmål, om andre arbejdsløhedskasser end de to, der er omfattet af lovforslaget, nemlig arbejdsmændenes og Kristeligt dansk Fæl-

lesforbunds, skulle være så betrængt, at det ville være rimeligt at udvide loven således, at den også kom til at omfatte dem.

Disse overvejelser er resulteret i det ændringsforslag, der her foreligger, og som går ud på, at man udvider lovforslaget med en ny paragraf om, at hvis en kasse har et gennemsnitligt årskontingent i regnskabsårene 1955-56 og 1956-57 på 3,5 pct. af årslønnen og kontingentet i hele indværende år er 33¹/₃ pct. højere end kontingentet i 1955-56, bliver den også omfattet af loven. Denne bestemmelse vil betyde, at én kasse mere, nemlig Sadelmagerens og Tapetserernes Arbejdsløhedskasse, vil blive omfattet af loven og vil kunne få et tilskud på ca. 1/2 mill. kr.

Et mindretal i udvalget, venstres og de konservatives repræsentanter, har ikke kunnet tiltræde ændringsforslaget, lige så lidt som de har kunnet tiltræde hele lovforslaget, men de vil sikkert selv motivere deres stilling her i salen.

Når flertallet i udvalget har fundet det rigtigt at foretage denne udvidelse af loven, er det, fordi Sadelmagerens og Tapetserernes Arbejdsløhedskasse har haft og stadig har særlige vanskeligheder på grund af en katastrofal stigning i ledigheden i de sidste år. Denne kasse havde i perioden fra 1946 til 1951 en svingende ledighed på mellem 1,3 og 5,3 pct., men i 1951-52 steg den til 9,4 og har siden været stigende indtil 1955-56, da ledigheden var på 17 pct.; i dag har man en ledighed på ca. 13 pct. Kassen har derfor gentagne gange måttet forhøje kontingentet; det er for tiden 7 kr. pr. uge og svarer nu til 4,5 pct. af den gennemsnitlige årsløn. Men til trods for disse betydelige kontingentforhøjelser har der været et stærkt fald i kassens formue. Den udgjorde i 1950-51 4,9 mill. kr. og var pr. 31. marts i år reduceret til 1,9 mill. kr. Formuen består udelukkende af obligationer, der i dag er belånt til den yderste grænse, og så har man endda måttet optage et lån i arbejdsløhedsfonden på 900 000 kr. for at kunne klare de løbende udbetalinger. Årsagen til denne situation for Sadelmagerens og Tapetserernes Arbejdsløhedskasse må sikkert søges i de ændrede møbelmoder; de stærkt forenklede møbeltyper er kommet i forgrunden, og nye polstermaterialer, skumgummi og andre fjedersystemer anvendes i

[Ravn.]

stor udstrækning. Disse ting sammen med en del andre har været skæbnesvangre for sadelmagernes og tapetserernes beskæftigelse.

Under disse omstændigheder har et flertal i udvalget, socialdemokratiets og det radikale venstres repræsentanter, fundet det rimeligt at medtage denne arbejdsløhedskasse under lovforslaget, og på disse to partiers vegne anbefaler jeg det stillede ændringsforslag.

Ud over dette særlige spørgsmål vedrørende Sadelmagernes og Tapetserernes Arbejdsløhedskasse har man i udvalget også berørt mere principielle ting i vor arbejdsløhedskasselovgivning. Man har været lidt inde på spørgsmålet om en udligning mellem kasserne, på spørgsmålet om industriforbund o. s. v., og i betænkningen har mindretallet fremsat nogle bemærkninger om disse ting. Det er imidlertid flertallets opfattelse, at disse problemer må tages op til behandling og finde deres løsning, når den endelige revision af loven skal finde sted. Der er vist ingen, der vil påstå, at vi har den helt ideelle arbejdsløhedskasselovgivning her i landet; der er også efter vor opfattelse flere ting i den, der burde ændres. Når der imidlertid efter henstilling fra dette høje ting i 1953 blev nedsat en kommission til at undersøge disse forhold, finder vi det rimeligt at afvente denne kommissions betænkning. Kommissionen fik to opgaver: dels at se på de særlig vanskeligt stillede kassers forhold, dels at overveje, hvorledes den fremtidige arbejdsløhedsløvgivning skal være. Vi finder det altså rimeligt at afvente kommissionens betænkning.

Venstres og de konservatives repræsentanter i udvalget har endvidere været inde på den tanke — hvad også kommer til udtryk i mindretalsbetænkningen — at man kunne lade Arbejdsmændenes Arbejdsløhedskasse forhøje kontingentet og give dem mulighed for at efterbetale det beløb, den mangler for at nå 3,5 pct.s grænsen. Lad mig om dette forslag sige, at det er jo altid en skønssag, hvad man finder rimeligt at påligne i kontingent. Som det blev oplyst under første behandling, beskæftiger vi os med folk, som har en gennemsnitlig årsindtægt på 7 400 kr., folk med betydelig ledighed, i gennemsnit 2 måneder om året,

og folk med store forsørgerbyrder. Vi finder det derfor ikke rimeligt at forlange en kontingentforhøjelse ud over de 5 kr. 30 øre, de i øjeblikket betaler pr. uge.

På denne baggrund finder vi det altså rimeligt at yde dem den håndsækning, som der her stilles forslag om. Vi betragter ikke dette som en løsning af vore arbejdsløhedskasseproblemer, men som en nødvendig lovgivning i en akut situation, og på udvalgsflertallets vegne anbefaler jeg ændringsforslagene og lovforslaget til vedtagelse.

Lorentzen: Vi fra vor side erkender fuldt ud, at Arbejdsmændenes Arbejdsløhedskasse hører til de vanskeligst stillede kasser i landet, og at denne kasse har et så stort antal medlemmer, at det vel er ret enestående i hele Europa. Der er i hvert fald sikkert i en del andre lande en opdeling i helt andre faggrupper.

For at der nu ikke skal danne sig en forkert opfattelse af venstres standpunkt i denne sag, vil jeg gerne have lov at sige, at vi var villige til under en eller anden form at hjælpe Arbejdsmændenes Arbejdsløhedskasse, så at den blev i stand til at opfylde sine forpligtelser over for medlemmerne, men vi måtte kræve, at udgangspunktet blev, at kassen var villig til at sætte sit kontingent op til den størrelse, som loven kræver, nemlig de 3,5 pct. Vi var ikke uvillige til at finde en mellemvej, således at kassens medlemmer kunne efterbetale det manglende beløb og staten midlertidigt betragtede det, som om de opfyldte kravet. Det ville denne store kasse imidlertid ikke. Den foretrak at lave obstruktion — hvad det var efter vor opfattelse — over for den bestående lovgivning, og den er utvivlsomt herved gået ud fra som givet, at den siddende regering ikke ønskede at komme i konflikt med denne store kasse, med andre ord: den ville ikke påligne medlemmerne en årlig kontingentforhøjelse på ca. 5 kr., eller i alt ca. 1¼ mill. kr., mod til gengæld at få ca. 37 mill. kr. af staten. Den spillede hasard, den tog det høje spil, og det må med sorg erkendes, at det gav bonus.

Jeg tror imidlertid ikke, at jeg bedømmer situationen forkert, når jeg siger, at der hos mange ledere af arbejdsløhedskasser rundt omkring i landet er ikke så lidt

[Lorentzen.]

betænkkelighed ved den ordning, som folketinget nu står i begreb med at vedtage. De risikerer jo, at deres medlemmer bebrejder dem, at de har forhøjet kontingentet for at være i overensstemmelse med loven, og de kan i den anledning komme ud for mange vanskeligheder. Jeg vil også tro, at der inden for den besindige del af arbejdsmændenes kreds er megen uvilje imod, at kassen indtog det standpunkt, at den ikke ville forhøje kontingentet med ca. 5 kr. årlig. Vi finder, det er et skråplan, man er kommet ind på. Man har imidlertid ikke fra flertallets side været villig til at finde en ordning, som vi kunne tiltræde, en ordning, som imødekom Arbejdsmændenes Arbejdsløsheds-kasses medlemmer. De, der ufor-skyldt var kommet i vanskeligheder på grund af arbejdsledighed, ville vi gerne have været med til at imødekomme, men vort forslag ville man altså ikke acceptere.

Selv om jeg erkender, at der i ændringsforslaget ligger nogle rigtige tanker, må vi dog stemme imod lovforslaget ud fra den hovedbetragtning, at det næppe befordrer folketingets anseelse at bøje sig for en obstruktion. Vi tror i hvert fald ikke, at det bidrager til at skabe ranke rygge, og vi har vel også lov til at sige guldmedalje-chancer — det er jo det, hele befolkningen har levet med i i så lang tid.

Poul Sørensen: Mit parti kan ikke støtte lovforslaget og vil stemme imod det.

Jeg kan henvise til de bemærkninger, jeg på mit partis vegne gjorde ved sagens første behandling, hvor jeg principielt trak vort synspunkt op vedrørende arbejdsløshedslovgivningen. Det skal jeg altså ikke komme dybere ind på her, men kun fastslå, at det, vi har arbejdet på i lang tid, er at få skabt den gensidighed mellem arbejdsløsheds-kasserne, som er en nødvendighed, hvis denne store og betydningsfulde forsorgsgren skal kunne klare sig fremefter. Det standpunkt står vi stadig på, og vi er altså ikke nået videre ved de forhandlinger, der er ført i det udvalg, der nu har afgivet betænkning.

Med hensyn til Arbejdsmændenes Arbejdsløsheds-kasse, som ved første behandling blev drøftet grundigt, skal jeg ikke føje mere til. Nu kommer Sadelmagernes

Arbejdsløsheds-kasse altså med ind under lovforslaget, et yderligere sideskridt i forhold til den lovgivning, vi har. Jeg tror, at enhver, der vil fordybe sig i denne sag, vil give mig ret i, at det er en noget ejendommelig og lidt forvirrende, måske endda meget forvirrende, måde, man efterhånden bliver stillet over for problemerne på. I den beretning, som foreligger fra arbejdsdirektøren — det er de tal, som viser de faktiske forhold inden for arbejdsløsheds-kasserne — og som går indtil 31. marts i indeværende år, er Sadelmagernes Arbejdsløsheds-kasse opført med en formue på omtrent 2 mill. kr. Efter den opfattelse, jeg hidtil har haft og stadig har — jeg har i hvert fald ikke fået noget svar, som overbeviser mig om, at den ikke er rigtig — er det mig uforståeligt, at denne kasse i en vanskelig periode som den, den har været igennem, med de reserver og midler, som er sparet op, og som altså den 1. april udgjorde 2 mill. kr., ikke har kunnet klare sig indtil dagen i dag, men således ligger det altså. Jeg skal ikke på nogen måde foregribe begivenhedernes gang, men kun sige, at vi må gå imod det foreliggende lovforslag, men vi erklærer os stadig villige til at gennemføre den gensidighed mellem kasserne, som arbejdsmændene på en kongres for få år tilbage gik ind for.

Aage Fogh: På mit partis vegne vil jeg anbefale de stillede ændringsforslag, og at man stemmer for dem og for lovforslaget.

De bemærkninger, de foregående talere er fremkommet med, giver mig i og for sig ikke anledning til at sige ret meget, men foranlediget af en række artikler i venstreblade og i den konservative presse finder jeg det nødvendigt ganske kort at ridse grundlaget op for det, vi står over for her.

I 1953 nedsatte den daværende minister, det nuværende ærede medlem hr. Poul Sørensen, en kommission, der fik det ærede medlem hr. Lorentzen som formand. Denne kommission stod over for to opgaver. Den første var et andragende fra Arbejdsmændenes Arbejdsløsheds-kasse om et ekstraordinært tilskud på 28 mill. kr. Den anden var en generel ændring af arbejdsløsheds-kasserne i al almindelighed. Med hensyn til det første sagde kommissionen nej; man ville ikke anbefale et ekstraordinært tilskud, og

[Aage Fogh.]

jeg skal ikke lægge skjul på, at også jeg dengang på mit partis vegne sagde nej, fordi vi vurderede det sådan, at arbejdsmændene havde en mulighed for på det tidspunkt selv at ordne forholdene, så deres arbejdsløhedskasse kunne blive betragtet som nødstedt. Derefter skulle vi have været i gang med en revision af loven, og jeg er enig med det ærede medlem hr. Poul Sørensen og andre i, at den er tiltrængt. Men der skete det mærkværdige, at denne kommission, der var nedsat af den venstre-konservative regering og havde en venstremand som formand, overhovedet ikke holdt møder, altså ikke viste nogen interesse for at få nogen ændring gennemført, indtil vi nu for få måneder siden blev indkaldt til møde under en ny formands ledelse. Vi blev da stillet over for et forslag om at støtte Arbejdsmændenes Arbejdsløhedskasse, fordi den ikke havde fået gennemført den nødvendige kontingentforhøjelse, der drejer sig om 10 øre pr. medlem om ugen, og derfor ikke kunne betragtes som nødstedt kasse og ikke, hvis den ikke blev betragtet som nødstedt kasse, kunne klare sine forpligtelser året ud.

Jeg vil gerne understrege, for at der ikke skal være nogen misforståelse, at i kommissionen blev det stærkt udtrykt af det ærede medlem hr. Poul Sørensen, at der ikke skulle være nogen tvivl om, at de penge, der var nødvendige, for at Arbejdsmændenes Arbejdsløhedskasse kunne opfylde sine forpligtelser, ville blive stillet til rådighed. Nu ligger det sådan i praksis, at ingen af os venter, at Arbejdsmændenes Arbejdsløhedskasse kan køre tiden igennem til 1. april med mindre end det beløb, de kan få ved at blive betragtet som nødstedt kasse, og da det var klart, sagde jeg, at jeg ville søge partiets tilslutning til at klare dette problem, ikke ved at give ekstraordinært tilskud til kassen, men ved at lave den lille lovændring, det her drejer sig om, nemlig at nedsætte procenten fra $3\frac{1}{2}$ til $3\frac{1}{3}$. Når det sker, vil Arbejdsmændenes Arbejdsløhedskasse være at betragte som nødstedt kasse, og så får den 36,9 mill. kr.

Desuden fik vi tilsagn fra den nye formand om, at der nu med stor energi skulle blive taget fat på et arbejde, der gik ud på at ændre arbejdsløhedskassernes regler, og

jeg håber, at den store interesse, de to foregående talere har vist for at opnå en ændring, men som de hidtil ikke har gjort noget for at få omsat i praksis, vil give resultat under den nye formands ledelse. Vi havde haft mulighed for fra 1953 til dato at gennemføre de nødvendige ændringer, men det er altså ikke sket. Når man får at vide, at arbejdsmændenes gennemsnitsindkomst i fjor har været 7 432 kr., og at der er betalt 250 kr. i årskontingent, kan man vel sige, at det betyder ikke noget for de folk, om de skal betale 5 kr. mere om året, men når man kender befolkningens indstilling til kontingenter i almindelighed, ved man, at 5 kr. mere for en mand, der i forvejen betaler 250 kr., er ikke så ganske lidt, navnlig ikke når årsindkomsten gennemsnitlig ligger på kun 7 432 kr.; man må også betænke, at de arbejdsledige, der har en langt lavere indkomst, også skal betale de 250 kr., et beløb, der altså skulle forhøjes med 5 kr. Jeg tager derfor gerne ansvaret for at have medvirket til at inødekomme Arbejdsmændenes Arbejdsløhedskasse på dette område, men til gengæld at have forlangt en gennemgribende revision, som må komme omgående. Jeg har sikret mig tilsagn fra den formand, der sidder i øjeblikket, og fra socialministeren om, at det vil ske.

Hvad angår Sadelmagernes og Tapetserernes Arbejdsløhedskasse, tager jeg også ansvaret for, at den inddrages under lovforslaget. Jeg kan meget vel se, at man kan bebrejde denne kasse, at den ikke i tide har gjort sig klart, hvad de nye stoffer, der kommer frem på markedet, ville betyde for beskæftigelsen inden for fagene, og at kontingentet derfor burde forhøjes med 5 kr. årlig. Kontingentet blev imidlertid forhøjet til 5 kr. i fjor, til 7 kr. i år, og så vidt jeg ved, agter man at forhøje det igen til næste år. På baggrund af denne villighed hos denne arbejdsløhedskasse til at prøve at bringe sine egne forhold i orden er jeg sindet at medvirke til, at vi tager gennemsnittet for de sidste 2 år, hvorved procenten bliver 3,7; jeg tror, det er forsvarligt at gennemføre den foreslåede ændring.

Det ærede medlem hr. Lorentzen siger, at det vil gå ud over folketingets værdighed, hvis vi vedtager det, der her er foreslået. Jeg er af den opfattelse, at når man har givet tilsagn om — og det har begge de

1809 14/12 56: 2. beh. af f. t. l. vedr. arbejdsanvisning m. v. (Tilsk. t. arbejdsløhedskasser). 1810

[Aage Fogh.]

herrer — at skaffe de penge, der er nødvendige, vil det ikke svække vor værdighed, at vi skaffer pengene gennem denne lille ubetydelige revision af loven, der kun gælder for i år. Hvis kommissionens arbejde ikke er afsluttet til næste år, har ændringen ikke gyldighed længere; det er noget rent midlertidigt, der er tale om.

Jeg anbefaler ændringsforslagene og lovforslaget til vedtagelse.

Alfred Jensen: Den kommunistiske gruppe vil stemme for lovforslaget. Vi ville gøre det, selv om det kun havde indeholdt det, der stod i det oprindelig fremsatte lovforslag, men vi vil også gøre det, efter at man har undersøgt andre kassers forhold og fundet frem til, at der måtte indsættes en ny paragraf, så at der blev mulighed for at hjælpe endnu en kasse, der er stedt i vanskeligheder. Vi har den opfattelse, at den tilskudsordning, der findes i arbejdsløhedsloven, ikke er tilstrækkelig, og at de kontingenter, der pålægges adskillige fags arbejdere, er alt for store i forhold til de muligheder, de har for at udrede dem. Det gælder bl. a. arbejdsmændene. Man kan hæfte sig ved det beløb, der er betalt, og sige, at en femkroneseddel ikke spiller nogen særlig stor rolle, men man må tage i betragtning, at arbejdsmændene gennemsnitlig har 2 måneders ledighed i en periode, hvor de må betale det fulde kontingent. Man må derfor indstille sig på, at det hverken nu eller senere vil være muligt at pålægge arbejdsmændene større kontingentbyrder, end de har nu. Det, der bør ske, er en ændring af tilskudsordningen, så arbejdsmændenes kår bliver lettere.

Vi ser med tilfredshed på, at man har undersøgt de øvrige kassers forhold, og vi finder det rimeligt, at man har afvist tanken om at blande spørgsmålet om udligning mellem kasserne og om industriforbund ind i behandlingen af de vanskeligheder, som Arbejdsmændenes Arbejdsløhedskasse, Kristeligt dansk Fællesforbunds

Arbejdsløhedskasse og Sadelmagernes og Tapetserernes Arbejdsløhedskasse er inde i. Jeg erkender, at det er problemer, der må løses på længere sigt, og det har jeg givet udtryk for ved førstebehandlingen.

Derudover er der imidlertid problemer, der også burde have været taget op til behandling og løsning her, og det er spørgsmålet om de ydelser, kasserne giver de arbejdsløse. Jeg har gjort opmærksom på, at hverken dagpengenes maksimum, børnetilskuddet, huslejehjælpen eller brændselshjælpen har det rette omfang, og at de burde forhøjes. Sidste vinter stillede vi i overensstemmelse med de krav, de arbejdsløse havde rejst, forslag om, at man skulle yde en midlertidig forhøjelse af alle disse beløb. Vi nåede ikke frem til en sådan løsning, men man erkendte, at brændselpriserne var så høje, at en ekstra brændselshjælp var nødvendig. Der blev lavet en midlertidig ændring i loven, hvorefter det blev muligt for kasserne at udbetale en portion ekstra brændselshjælp, og der blev stillet 8 mill. kr. til rådighed for de dårligst stillede kasser.

Det forekommer mig, at når man behandler et lovforslag som det foreliggende, selv om det kun har midlertidighedens karakter, burde man også have taget spørgsmålet om brændselshjælpen op. Jeg fatter ikke, at dette spørgsmål ikke er indgået i forhandlingerne, og at man ikke er nået frem til samme ordning som sidste vinter, at kasserne fik mulighed for at yde en ekstra portion brændsel. Der er ingen, der er i tvivl om, at brændselsgiften vil være en overmåde stor belastning på de arbejdsløses budgetter i denne vinter, uanset hvilke kuldegrader vi kommer til at stå over for. Det er derfor ikke rimeligt, at man ikke allerede nu tager stilling til sagen. Jeg rejste spørgsmålet ved første behandling og rejser det igen i dag. Jeg kan forsikre tingets ærede medlemmer om, at den omstændighed, at man ikke har taget stilling til problemet nu, ikke betyder, at man ikke kommer til at behandle det; det vil man

[Alfred Jensen.]

komme til i tiden efter årsskiftet. Forholdene er simpelt hen så dårlige, at dette problem må tages op og vil blive taget op, al den stund der landet over vil blive fremsat ønsker om, at man giver de arbejdsløse en hjælp til fodring af de glubske kakkelovne i vintermånederne.

J. M. Pedersen: Jeg har på mit partis vegne ved første behandling givet tilsagn om at støtte det foreliggende lovforslag. De ændringsforslag, der nu er stillet, kan vi også give vor støtte.

Det har hele tiden været vor indstilling — ligesom det har været det konservative folkepartis og venstres — at kasserne ikke skulle komme til at mangle de midler, der er nødvendige til udbetaling af arbejdsløshedsunderstøttelse. Vor begrundelse for at gå med hertil er den samme som de to partiers, nemlig at kommissionsarbejdet skal fortsætte; det er alle partierne enige om. Jeg håber, vi får lejlighed til at deltage i det arbejde frem i tiden, så problemet kan blive løst. Men når vi siger, at kasserne ikke skal mangle penge, og at vi vil stemme for dette lovforslag, er der den forskel mellem mit parti på den ene side og det konservative folkeparti og venstre på den anden, at vi sætter handling bag løfterne.

Justitsministeren (Hans Hækkerup): Da den højtærede socialminister stadig på grund af sygdom er forhindret i at være til stede, skal jeg på hans vegne takke udvalget for det udførte arbejde, ligesom jeg vil takke de ærede ordførere, der har tilsagt både ændringsforslaget og lovforslaget som helhed deres støtte.

Det ærede medlem hr. Lorentzen kom med meget bitre, næsten bidske, udtalelser om dette forslag. Jeg synes, det ærede medlem kom alt, alt for højt op, når han i denne forbindelse talte om folketingets anseelse, og jeg henviser det ærede medlem til de meget stilfærdige bemærkninger om dette spørgsmål, der blev fremsat af udvalgets ordfører. Jeg kan ikke tilbageholde den bemærkning, at jeg af denne forhandling har forstået, at hvis det ærede medlem hr. Lorentzen som formand for den nedsatte kommission havde udvist sin vanlige energi,

ville denne debat have været undgået, fordi de principielle spørgsmål da ville have været løst.

I anledning af det ærede medlem hr. Aage Foghs bemærkninger vil jeg gerne gentage, hvad den højtærede socialminister sagde ved første behandling, at i det omfang, det er ham muligt, vil han medvirke til at fremskynde kommissionens arbejde.

Endelig vil jeg gerne for at undgå misforståelser understrege, at der er taget hensyn til denne merudgift ved udarbejdelsen af forslaget til finanslov for indeværende finansår. Jeg understreger dette, fordi man af en del af pressen kunne få det indtryk, at der her er tale om en betydelig ekstrabevilling. Det er der altså ikke.

Poul Sørensen: Det ærede medlem hr. Aage Fogh har ganske ret i den fremstilling, han har givet af det konservative folkepartis stilling i denne sag. Vi har meddelt, at selvfølgelig skal ingen arbejdsløs stå uden understøttelse — det manglede bare. Men det materiale, der foreligger for udvalget, viser ganske klart, at Arbejdsmændenes Arbejdsløshedskasse med de midler, den endnu har til rådighed, vil kunne klare sig indtil foråret. Vi havde da haft en 3 måneders periode inden det tidspunkt, og i det tidsrum mente mit parti, at den ændring af arbejdsløhedsforsikringen, som vi nu har talt om i årevis, skulle føres igennem. Nu står vi altså i en situation, hvor det ærede medlem hr. Aage Foghs parti klarer situationen, og det er uklart for mig i hvert fald — muligvis er der andre, der ved noget om disse ting — hvilke aftaler der foreligger mellem det ærede medlem hr. Aage Fogh og regeringen og regeringspartiet om den løsning, der skal komme med hensyn til arbejdsløhedsforsikringen.

Det ærede medlem tillader sig at hævde, at der ikke er nogen, der interesserer sig for en fremtidig løsning; jeg vil bede det ærede medlem bekræfte, at i hvert fald det konservative folkeparti i allerhøjeste grad har bragt tanker frem til overvejelse, nemlig med hensyn til den gensidighed, der efter vor mening bør være mellem kasserne. Jeg har vist lov til at føje til uden at gå det ærede medlem for nær, at hans arbejde i kommissionen ikke har været af en sådan karakter,

[Poul Sørensen.]

at han kan beskylde det konservative folkepartis repræsentant for ikke at ville bidrage til en løsning overhovedet.

De erfaringer, jeg har fra for år tilbage med regeringspartiet, socialdemokratiet, er ikke blevet afkræftet ved arbejdet i denne kommission. Det vil overhovedet ikke gå ind i en realitetsdrøftelse af en ny arbejdsløshedslovgivning, og den samme stilling har det ærede medlem hr. Aage Fogh taget i kommissionen; det er sandheden. I den tid, vi mente at have tilbage — over 3 måneder — ville vi have fuldendt denne omlægning af arbejdsløhedsforsikringslovgivningen. Nu stiller sagen sig noget anderledes, idet det ærede medlem hr. Aage Fogh og hans parti gennemfører en midlertidig sanering af de vanskeligst stillede kasser; og hvis der ikke ligefrem foreligger aftaler — hvad det vil være interessant at få oplysning om her — ser jeg meget sort på de fremtidige forhandlinger om en omlægning af denne sociale forsorgsgren.

Lorentzen: Jeg ved ikke rigtig, om dette er stedet til at omtale det arbejde, jeg eventuelt har gjort i kommissionen, og det arbejde, det ærede medlem hr. Aage Fogh har gjort; jeg tror ikke, at stedet her egner sig, og derfor skal jeg afholde mig fra det. Kun må jeg måske have lov til at minde om, at det, lovforslaget omhandler, ikke var det, arbejdsmændene søgte om. De søgte om 28 mill. kr. — d. v. s. det var det socialdemokratiske parti her i salen, der stillede forslag om det — og senere i sommer stillede arbejdsmændene forslag om 50 mill. kr. Jeg ved ikke, om det ærede medlem hr. Aage Fogh var til stede i det møde, hvor jeg meget indgående med arbejdsmændenes repræsentanter diskuterede deres regnskaber og fastslog, at jeg ikke kunne se, at de havde nogen som helst hjemmel til at få hverken 28 eller 50 mill. kr. Hvad sagde man fra arbejdsmændenes side? De sagde: det kan godt være, at statistisk departement i øjeblikket er kommet til et tal, der er ugunstigt for os, men det tal skal vi nok få ændret, så det kommer til at passe med de 3,5 pct. Jeg kunne meget let pege nogle ud i denne sal og tage dem til vidne på, at jeg førte denne stærke diskussion, og jeg hørte ikke det

ærede medlem hr. Aage Fogh sige, at de 28 mill. kr. ville han ikke være med til.

Men det er alt sammen historie, og jeg skulle ikke have berørt det, hvis det ærede medlem hr. Aage Fogh ikke havde fundet anledning til at gøre det; i øvrigt holdt det ærede medlem en så lang tale, at man egentlig havde på fornemmelsen, at samvittigheden ikke var helt god

Aage Fogh: Jeg vil gerne i anledning af den sidste bemærkning sige, at min samvittighed er den bedst mulige. Jeg kan endvidere sige til det ærede medlem, at hvis jeg havde nydt den ære at være formand for vedkommende kommission fra 1953, havde vi ikke haft nødig at føre den diskussion, vi har haft i dag; så havde arbejdet nemlig været gennemført. Men sandheden er, at de to partier, der havde regeringsmagten i 1953, og som nedsatte kommissionen, ikke har gjort noget som helst i hele den periode, der er gået indtil i dag, for at få en generel ændring af loven. Det ærede medlem og den daværende minister ved, at de kunne have stølet helt sikkert på min medvirken til en ændring af loven; jeg tror også, at det ærede medlem hr. Sønderup vil erkende, at det ærede medlem og jeg i tidligere tid, da vi ændrede arbejdsløhedsforsikringsloven, havde det bedst mulige samarbejde for at nå det bedst mulige resultat, og da skete der virkelig store fremskridt. Derfor er jeg helt sikker på, at når vi nu kommer i gang med arbejdet i kommissionen, vil det lykkes os at få klaret det store problem, der ligger tilbage, nemlig at ordne arbejdsmændenes forhold — det er jo i virkeligheden det eneste store problem, der ligger; det kan være, der er andre ting, der skal ændres i fremtiden, men det eneste store problem er, at vi stiller for strenge krav til arbejdsmændene. Deres kasse er en opsamlingskasse, der må tage alle, der kommer fra de andre kasser, og det kan ikke være rimeligt at opretholde en ordning, hvorefter folk, der ikke har mere i løn end de beløb, jeg nævnte før, skal betale 250 kr. om året i kontingent. Der må en ændring og en lempelse til.

Så vil jeg gerne understrege, også så kraftigt som muligt, at fra begge de herrers side er der gjort opmærksom på, at de vil

[Aage Fogh.]

skaffe de penge, der er nødvendige, for at de arbejdsløse kan få deres understøttelse udbetalt. Nu vil jeg spørge de ærede medlemmer hr. Poul Sørensen og hr. Lorentzen, om de tror, der bliver overskud i arbejdsmændenes kasse, når den får de 36,9 mill. kr., der her er tale om, stillet til rådighed. Jeg tror, den vil være på bunden alligevel, når vi når den 1. april; derfor vil resultatet, hvad enten vi gennemfører det foreliggende lovforslag, eller vi gennemfører en nødforanstaltning for arbejdsmændenes kasse, blive det samme — og det første bliver i hvert fald ikke dyrere for staten. Da jeg så kunne opnå det tilsagn, at der nu skulle komme gang i arbejdet, foretrak jeg denne ordning.

Det er rigtigt nok, at jeg ikke taler nær så meget som det ærede medlem hr. Poul Sørensen, men det er muligt, at de tanker, jeg fremsætter, får lidt større praktisk betydning.

(Kort bemærkning).

Poul Sørensen: Jeg er ganske klar over den stilling, som det ærede medlem hr. Aage Fogh indtager i denne sag: at han kan bære disse millioner kroner igennem i det høje ting. Det ligger ganske klart for mig; men det spørgsmål, jeg stillede det ærede medlem, var: har det ærede medlem fået noget tilsagn om, i hvilken retning man vil være med til at ændre arbejdsløshedslovgivningen? Efter min mening, efter min bedste overbevisning, vil dette spørgsmål nu blive udskudt yderligere, hvorimod vi ved at udskyde den bevilling, der her er tale om, på nuværende tidspunkt, da arbejdsmændene har penge i kassen, kunne have fået hele lovgivningen revideret og gjort klar til 1. april. At kommissionsformanden meddeler, at han vil arbejde — ja, det er da en selvfølge. Men jeg spørger det ærede medlem hr. Aage Fogh — som i de år, jeg har siddet i kommissionen, i sandhed ikke har angivet en eneste retningslinje for den fremtidige arbejdsløshedslovgivning — og det er vel et naturligt spørgsmål ved denne behandling: i hvilken retning går det ærede medlems tanker, og har det ærede medlem nogen mulighed for at vinde socialdemokratiet for disse tanker? Jeg har

de bitreste erfaringer med hensyn til socialdemokratiet i denne sag, for socialdemokratiet vil ikke have ændret noget. Det er altså det spørgsmål, jeg stiller, og som jeg gerne vil have besvaret. Jeg beder det ærede medlem i den udstrækning, det er muligt, klargøre for os, hvorledes retningslinjerne skal være fremefter. For mit parti er der ingen tvivl. Vi har gjort rede for vor politik på dette område: vi vil have gensidighed mellem arbejdsløhedskasserne.

(Kort bemærkning).

Aage Fogh: Det ærede medlem siger, at det er naturligt, at den nye formand i kommissionen har givet tilsagn om at ville arbejde. Ja, det burde være naturligt, at der arbejdes i kommissionen, men erfaringerne har lært mig noget andet. Den tidligere formand, der sad i 3 år, bestilte i hvert fald ikke noget og fik heller ikke kommissionen til at arbejde, så derfor er jeg glad for, at vi har fået dette tilsagn.

Så spørger det ærede medlem, om jeg har fået noget tilsagn fra socialdemokraterne. Nej, jeg er i den lykkelige stilling, at jeg hverken har fået tilsagn fra den ene eller den anden side, men jeg skal garantere for, at hvis det ærede medlem kan komme med fornuftige forslag, forslag, som jeg finder er rigtige, vil de få min stemme, uanset om man fra anden side ikke vil støtte dem. Jeg er ikke medlem hverken af venstre, det konservative folkeparti eller socialdemokratiet, og det er jeg heller ikke i kommissionen. Jeg sidder fuldkommen frit og tager stilling til de forslag, der kommer. Jeg har naturligvis også mine tanker om, hvordan spørgsmålet kunne løses, og hovedtanken er den, at Arbejdsmændenes Arbejdsløshedskasse skal have lempeligere vilkår i fremtiden, end den har haft indtil nu. På hvilken måde dette skal ske, tror jeg vi skal vente med at diskutere, til vi mødes i kommissionen.

(Kort bemærkning).

Poul Sørensen: Vi står altså over for at skulle gennemføre bestemmelsen om at yde et beløb af den nævnte størrelse, og desuden er der en principiel drøftelse i gang om, hvorledes arbejdsløshedslovgivningen fremefter skal være. Det ærede medlem hr.

[Poul Sørensen.]

Aage Fogh har kritiseret venstres repræsentant i kommissionen. Jeg vil gerne understrege det, som det ærede medlem hr. Lorentzen har fremhævet: det blev klargjort i slutningen af det ærede medlem hr. Lorentzens formandsperiode, at arbejdsmændene spillede på det kort, at de nok skulle bringe deres gennemsnitsindtægt i orden i forhold til kontingentets størrelse.

Det, der diskuteres mellem det ærede medlem hr. Aage Fogh og undertegnede, er imidlertid, hvad der skal ske fremefter. Det ærede medlem giver tilsagn om, at han nok skal overveje de forslag, der kommer fra socialdemokratiet, fra venstre eller fra de konservative. Ja, det manglede da bare — overveje! Men ved nu at bevilge disse penge, sanere disse kasser, hindrer det ærede medlem os i i løbet af 3 måneder at kunne bringe en ny arbejdsløhedsforsikringslovgivning i havn. Jeg må rigtignok sige, at jeg synes, det ærede medlem fra starten skulle have fulgt vore gode råd. Nu påtager det ærede medlem sig en byrde, og da jeg spørger ham, hvad vi skal blive enige om i kommissionen, er det ærede medlems renonce. Jeg synes ærlig talt, det ville have været rimeligere, om vi havde fortsat arbejdet endnu et par måneder og havde fået arbejdsløhedslovgivningen lagt om. Mon ikke det ærede medlem ligesom jeg har erfaring for, at store kredse i vort land interesserer sig for, hvad der skal ske med arbejdsløhedsforsikringslovgivningen fremefter?

(Kort bemærkning).

Aage Fogh: Der råder noget divergerende opfattelser af, hvad vi gennemfører i dag, men der bør ikke være nogen som helst tvivl om, at det, det drejer sig om, er på den ene side det ærede medlem hr. Poul Sørensens tilsagn over for arbejdsmændenes kasse om, at de ved ekstraordinære bevillinger skal få de penge, de har brug for, og på den anden side det forslag, vi her behandler, og som går ud på gennemførelse af den lille ændring af loven, der gør, at man betragter Arbejdsmændenes Arbejdsløhedskasse som en nødsteet kasse, hvorefter den kan få de penge, der er nødvendige. Det er det, det drejer sig om, og ikke mere. Der skal

ikke flere penge ud af statskassen, de er bevilget i forvejen; det er i orden.

Dernæst siger det ærede medlem, at jeg burde benytte de kommende 3 måneder til at lave en ny lov. Nej, undskyld, ærede medlem. Efter min opfattelse er arbejdsløhedsloven af en sådan karakter, at der ikke kan laves en ny lov i løbet af 3 måneder. Jeg tror, det vil vare 1 år mindst, og så skal vi endda arbejde meget energisk for at nå et tilfredsstillende resultat. Derfor er jeg gået med til at gennemføre denne ændring. Så kan vi bagefter gå i gang med arbejdet i kommissionen og diskutere, hvordan de endelige ændringer skal være.

Hermed sluttede forhandlingen.

Ændringsforslag nr. 1 om indsættelse af en ny paragraf
vedtoges med 91 stemmer mod 51.

Ændringsforslag nr. 2 angående lovforslagets titel
vedtoges uden afstemning.

§§ 1 og 2 i det således ændrede lovforslag og dets overgang til tredje behandling
vedtoges uden afstemning.

Formanden: Lovforslaget går nu til fornyet behandling i udvalget. Jeg gør opmærksom på, at det er min agt, dersom udvalgsbehandlingen er afsluttet, at sætte lovforslaget til tredje behandling i et senere møde i dag under den forudsætning, at tinget giver sit samtykke dertil.

Den næste sag på dagsordenen var:

Tredje behandling af forslag til lov om midlertidige bestemmelser vedrørende påligningen af indkomst- og formueskat til staten m. m.

(Anden behandling findes i tidenden sp. 1593, udvalgets tillægsbetænkning i tillæg B. sp. 147).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Formanden: Jeg gør opmærksom på, at der, da dagsordenen blev fastsat, var